

**UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA HUMANISTIČNE ŠTUDIJE**

GEOGRAFIJA NA UNIVERZI NA PRIMORSKEM

**Univerzitetni študijski program Geografija
na Fakulteti za humanistične študije**

Oddelek za geografijo UP FHŠ

GEOGRAFIJA NA UNIVERZI NA PRIMORSKEM

Geografska stroka sodi med pionirje znanstvenega raziskovanja in visokošolskega izobraževanja na Primorskem. Sodelovala je pri ustanavljanju Znanstveno-raziskovalnega središča in ob zori 21. stoletja utrdila akademsko strukturo na Fakulteti za humanistične študije v Kopru (UP FHŠ). Prvotni angažma stroke je v tesni soodvisnosti z njenim zdajšnjim delovanjem. Svoje raziskovalne in izobraževalne potenciale usmerja namreč v analizo ter razumevanje prostora na stičišču alpskega in sredozemskega sveta, saj svoj interes prednostno namenja stičnemu prostoru držav in regij alpsko-jadranskega prostora. Specifiko te usmeritve je izkazoval že prvi akreditirani študijski program Geografija kontaktnih prostorov v letu 2001, ki je z leti prerasel v sedanji študijski program Geografija. Ta spremlja sodobne tokove v geografiji in ob temeljnih predmetih stroke, v raziskovanju in poučevanju izpostavlja vsebine politične geografije, trajnostnega razvoja, geografije krasi, morja, prometa in turizma ter regionalne geografije Sredozemlja in JV Evrope. Poleg sodelavcev Oddelka za geografijo pri programu sodelujejo tudi raziskovalci z Inštituta za sredozemske humanistične in družboslovne študije Znanstveno-raziskovalnega središča Univerze na Primorskem, Inštituta za raziskovanje krasi Znanstveno-raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Postojne, Geografskega inštituta Antona Melika Znanstveno-raziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane.

Naloga geografije v okviru Univerze na Primorskem je, da v sozvočju z drugimi strokami usmerja družbo k razumevanju dejavnikov, ki oblikujejo in preoblikujejo prostorsko

stvarnost na našem planetu, še posebej v Evropi in Sloveniji. Specifika geografije je namreč, da postavlja prostor z vsemi njegovimi materialnimi in duhovnimi oziroma kulturnimi atributi v osrčje kompleksne obravnave. Za temeljnim in zgodovinsko pogojenim vprašanjem stroke, ki se sprašuje, kje se določena lokaliteta nahaja, se razvršča analiza specifik zatečenega prostora - regije. Ta identificira naravnogeografske in družbenogeografske prostorske značilnosti ter dejavnike, ugotavlja zakonitosti prepletanja med njimi in proučuje razmerja, ki jih obravnavani prostor izkazuje v odnosu do drugih, sosednjih in oddaljenih regij. Sodobna geografija poskuša identificirati prostorsko relevantne probleme, poiskati vzroke zanje, jih razložiti in ne nazadnje oblikovati smernice za prostoru in družbenemu razvoju ustrezno reševanje v okviru trajnostnega razvoja. Preteklo in sodobno neustrezno oziroma glede na današnja vedenja manj ustrezno upravljanje z naravnimi in družbenimi viri ponuja geografom bogastvo študijskih, raziskovalnih ter dejavnostnih vsebin.

Diplomirani geograf bo našel zaposlitev, kjer je zaželeno poznavanje naravnih, družbenih in prostorsko razvojnih problemov, pojavov in procesov, kot so analitiki, načrtovalci, kartografi in strokovni delavci v:

- zasebnih in javnih ustanovah,
- državnih in občinski upravi,
- načrtovalskih podjetjih,
- turizmu in drugih gospodarskih panogah.

Posebno razveseljivo je, da se vrsta diplomiranih geografov odloča za samostojno podjetniško pot, med njimi tudi naši diplomanti. S svojim znanjem vsebinsko in materialno bogatijo družbo, v kateri delujejo. Podjetja delujejo na vsebinskih področjih geografske analize (GIS), okoljevarstvenih študij, svetovalnih agencij in na drugih področjih gospodarstva ter upravljanja. Razumevanje širine (in ne le dela) prostorske stvarnosti je prednost diplomiranega geografa in bogastvo, ki ga nosi v okolje svojega samostojnega delovanja.

Študij poleg temeljnih vsebin ponuja še :

- poglobljena praktična znanja iz uporabe sodobnih GIS-orodij,
- dobro poznavanje terenskih metod geografskega raziskovanja,
- številne terenske vaje,
- praktično usposabljanje,
- dobro poznavanje kabinetnih metod geografskega raziskovanja,
- tematsko kartografijo.

Predvsem kompetence s področja GIS-orodij, poglobljena znanja geografskih raziskovalnih metod ter izkušnje, ki jih študenti pridobijo v okviru praktičnega usposabljanja pri partnerjih oddelka, so zelo pomembna znanja, ki jih osvojijo diplomanti geografije na Fakulteti za humanistične študije. Študijski program ima kar tri predmete GIS od prvega do tretjega letnika študija, dodatno izpopolnjevanje iz GIS pa je predvideno tudi na drugi stopnji. Dosedanje izkušnje kažejo, da omenjene kompetence dajejo našim diplomantom na trgu dela določene prednosti.

Vsekakor so posebnost študija tudi številne terenske vaje in delo na terenu pri veliki večini predmetov ter štiri samostojne učne enote - terenski seminarji (Istra, Zahodna in Srednja Evropa, Slovenija z zamejstvom in Jugovzhodna Evropa) ter sodelovanje študentov pri raziskovalnem delu v okviru vaj, terenskih vaj, praktičnega usposabljanja in drugih oblik študija.

Diplomanti lahko nadaljujejo študij na magistrskem študijskem programu Geografija 2. stopnje, ki je usmerjen v prostorsko planiranje in izobražuje študente za pridobitev ustreznih kompetenc, ki zajemajo sposobnosti celovitega vrednotenja geografskih prostorskih procesov in problemov, s posebnim poudarkom na razumevanju sodobnih družbenih sprememb, kulturne in pokrajinske različnosti, prepletanju lokalnosti in globalnosti ter razumevanju sistemske povezanosti med različnimi vidiki trajnostnega prostorskega razvoja. Program ima dve smeri (Planerska usmeritev, Krasoslovna usmeritev) in traja 2 leti, po zaključenem izobraževanju pa pridobijo strokovni naziv magister geografije oz. magistrica geografije. Po končani 1. stopnji lahko študij nadaljujejo tudi na dvopredmetnem pedagoškem magistrskem študijskem programu Geografija in Zgodovina. stopnje, ki prav tako traja 2 leti in kjer pridobijo strokovni naziv magister profesor geografije in zgodovine oz. magistrica profesorica geografije in zgodovine.

Geografija na Univerzi na Primorskem izkazuje v strukturi študijskega programa zanos mlade, dinamične in sodobne strokovne usmerjenosti, mlad učiteljski kader pa obeta ohraniti tako naravnost stroke tudi v prihodnje.

STRUKTURA UNIVERZITETNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA PRVE STOPNJE GEOGRAFIJA

Letnik študija	Vrste učnih enot	Število učnih enot	Število kreditnih točk	
			Po učnih enotah	Skupaj
1	Obvezni predmeti	7	42	60
	Izbirni predmeti iz studium generale FHŠ	3	18	
2	Obvezni predmeti	6	36	60
	Terenski seminar	2	6	
	Notranje izbirni predmeti	1 to 2	6 do 12	
	Zunanje izbirni predmeti	1 to 2	6 do 12	
3	Obvezni predmeti	5	30	60
	Terenski seminar	2	6	
	Notranje izbirni predmeti	1 to 2	6 do 12	
	Zunanje izbirni predmeti	1 to 2	6 do 12	
	Praktično usposabljanje	1	3	
	Zaključno delo	1	3	
Skupaj		33	180	180

V univerzitetni študijski program prve stopnje Geografija se lahko vpiše:

- Kdor je opravil maturo.
- Kdor je opravil poklicno maturo v kateremkoli srednješolskem programu in dodatni izpit iz izbirnega maturitetnega predmeta geografija; če je kandidat navedeni predmet že opravljal pri poklicni maturi, pa izpit iz kateregakoli maturitetnega predmeta.
- Kdor je pred 1. 6. 1995 zaključil katerikoli štiriletni srednješolski program.

PREDMETNIK UNIVERZITETNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA PRVE STOPNJE GEOGRAFIJA

1. letnik

- Angleški jezik 1 • 6 ECTS
- Kvantitativne metode v geografiji in uvod v GIS • 6 ECTS
- Uvod v družbeno geografijo • 6 ECTS
- Uvod v fizično geografijo • 6 ECTS
- Regionalna geografija sveta • 6 ECTS
- Metodologija geografskega raziskovanja • 6 ECTS
- Splošna geografija Slovenije • 6 ECTS
- Trije zunanje izbirni predmeti iz studium generale UP FHŠ • 18 ECTS

2. letnik

- Angleški jezik 2 • 6 ECTS
- Geomorfologija in klimatogeografija • 6 ECTS
- Geografija poselitve in prebivalstva • 6 ECTS
- Politična geografija • 6 ECTS
- GIS in tematska kartografija • 6 ECTS
- Izbrane teme iz regionalne geografije Evrope • 6 ECTS
- Slovenija z zamejstvom - Terenski seminar • 3 ECTS
- Jugovzhodna Evropa - Terenski seminar • 3 ECTS
- 1–2 notranje izbirna predmeta • 6–12 ECTS
- 1–2 zunanje izbirna predmeta • 6–12 ECTS

3. letnik

- Hidrogeografija in geografija morij • 6 ECTS
- Ekonomska in socialna geografija • 6 ECTS
- Regionalno planiranje • 6 ECTS
- Regionalna geografija Slovenije • 6 ECTS
- Statistične metode v GIS • 6 ECTS
- Zahodna in Srednja Evropa - Terenski seminar • 3 ECTS
- Istra - Terenski seminar • 3 ECTS
- Praktično usposabljanje • 3 ECTS
- Zaključno delo • 3 ECTS
- 1–2 notranje izbirna predmeta • 6–12 ECTS
- 1–2 zunanje izbirna predmeta • 6–12 ECTS

Notranje izbirni predmeti

- Biogeografija
- Geologija krasi ter kraške jame in vode
- Geografija naravnih nesreč
- Pokrajinska in humana ekologija
- Uporabna družbena geografija
- Naravni in družbeni viri v turizmu
- Uporabna geografija v regionalnem razvoju

STRUKTURA UNIVERZITETNEGA DVOPREDMETNEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA PRVE STOPNJE GEOGRAFIJA

Letnik študija	Vrste učnih enot	Število učnih enot	Število kreditnih točk	
			Po učnih enotah	Skupaj
1	Obvezni predmeti - geografija	5	30	60
	Obvezni predmeti - druga predmetna vezava	5	30	
2	Obvezni predmeti - geografija	4	24	60
	Obvezni predmeti - druga predmetna vezava	4	24	
	Izbirni predmeti	2	12	
3	Obvezni predmeti - geografija	4	24	60
	Obvezni predmeti - druga predmetna vezava	4	24	
	Izbirni predmet	1	6	
	Zaključno delo - geografija	1	3	
	Zaključno delo - druga predmetna vezava	1	3	
Skupaj		33	180	180

V univerzitetni dvopredmetni študijski program prve stopnje Geografija se lahko vpiše:

- Kdor je opravil splošno maturo.
- Kdor je opravil poklicno maturo v kateremkoli šolskem programu in izpit iz enega od maturitetnih predmetov; izbrani predmet ne sme biti predmet, ki ga je kandidat že opravil pri poklicni maturi.
- Kdor je pred 1. 6.1995 končal katerikoli štiriletni srednješolski program.

PREDMETNIK DVOPREDMETNEGA UNIVERZITETNEGA PROGRAMA GEOGRAFIJA

1. letnik

- Uvod v družbeno geografijo • 6 ECTS
- Uvod v fizično geografijo • 6 ECTS
- Regionalna geografija sveta • 6 ECTS
- Metodologija geografskega raziskovanja • 6 ECTS
- Splošna geografija Slovenije • 6 ECTS
- Predmeti druge predmetne vezave • 30 ECTS

2. letnik

- Geomorfologija in klimatogeografija • 6 ECTS
- Geografija poselitve in prebivalstva • 6 ECTS
- Politična geografija • 6 ECTS
- GIS in tematska kartografija • 6 ECTS
- Predmeti druge predmetne vezave • 24 ECTS
- 2 izbirna predmeta • 12 ECTS

3. letnik

- Hidrogeografija in geografija morij • 6 ECTS
- Ekonomska in socialna geografija • 6 ECTS
- Regionalno planiranje • 6 ECTS
- Regionalna geografija Slovenije • 6 ECTS
- Predmeti druge predmetne vezave • 24 ECTS
- Zaključno delo • 3 ECTS
- Zaključno delo druge predmetne vezave • 3 ECTS
- 1 izbirni predmet • 6 ECTS

Izbirne predmete lahko študent izbira znotraj izbirnih predmetov 1. letnika študijskega programa (izbirni predmeti stroke) oziroma znotraj temeljnih predmetov 1. letnika drugih študijskih programov UP FHŠ.

OPISI PREDMETOV

1. LETNIK

Angleški jezik 1

Angleščina za geografe v prvem letniku usmeri pogled predvsem v teme fizične geografije in študentu pomaga izluščiti najpomembnejši besednjak s področja geologije, speleologije, vulkanologije, meteorologije in drugih naravnih pojavov. Poleg najpogostejših besednih zvez, ki jih najdemo v poljudnih in polznanstvenih besedilih o geografskih temah, izpostavimo tudi najpogostejše slovnične strukture polznanstvenih in znanstvenih besedil, s tem pa študentom približamo strokovna besedila o geografskih temah, da postanejo bolj razumljiva. Učenje poteka v manjših skupinah, kar daje več možnosti za govorne vaje in poglobljeno osvajanje novega besedišča in struktur. Pristopi k obravnavi tem s področja fizične geografije se naslanjajo na sodobne vire informacij, na internet in video posnetke avtentičnih angleških govorcev.

Kvantitativne metode v geografiji in uvod v GIS

Predmet študente uvede v kvantitativne statistične metode, ki se uporabljajo pri geografskem raziskovanju. Naučijo se uporabljati izbrane statistične metode za reševanje posameznih geografskih problemov. Predmet študente uvede v osnove geografskih informacijskih sistemov (GIS) in v delo s prostorskimi informacijami. Študenti se naučijo osnov vizualizacije prostorskih podatkov ter osnovnih prostorskih analiz in spoznajo praktičnost uporabe GIS v geografskem raziskovanju. Študenti se seznanijo s programi SPSS, MS Excel, QGIS in ArcGIS. Po opravljenem izpitu študenti pridobijo usposobljenost za uporabo osnovnih kvantitativnih metod v geografskem raziskovanju, uporabe različnih računalniških programov za potrebe statistične analize geografskih podatkov in osnovno uporabo GIS.

Uvod v družbeno geografijo

Predmet študente seznanja z različnimi vidiki geografskega proučevanja odnosov med družbo in prostorom oziroma naravnim okoljem. Podan je zgodovinski pregled razvoja vede ter temeljnih pristopov, tem in smeri po tradicionalnih družbenogeografskih poddisciplinah. Predmet študente seznanja z osnovami za razumevanje prostorskih vidikov družbenih procesov ter odnosov med človekom in naravnim okoljem. Obravnavane so demografske, ekonomske, kulturne, politične in zgodovinske značilnosti družbe v soodvisnosti z rabo in vrednotenjem prostora. V različnih kontekstih sta osvetljena temeljna disciplinarna koncepta kulturne pokrajine in teritorialnosti. Podrobneje so predstavljene sodobne teme iz kulturne in socialne geografije. Posebna pozornost je posvečena spreminjajočim se odnosom med družbo in naravnim okoljem - tako v globalnih kot specifičnih lokalnih ter družbenih kontekstih.

Uvod v fizično geografijo

Uvod v fizično geografijo je temeljni predmet, ki študente seznani z osnovnimi dejstvi iz astronomije, geologije in geofizike, katerih poznavanje je potrebno za razumevanje planetarnih vzrokov geografskih dogajanj in posledic na Zemlji. Predmet obsega spoznanja

o nastanku in geološki zgradbi Zemlje, dejavnikih preoblikovanja površja in reliefni izoblikovanosti, sestavi ozračja ter procesih in dejavnikih, ki oblikujejo podnebne, hidrogeografske, pedogeografske in biogeografske značilnosti planeta. Predmet sistematično in problemsko seznanja študenta s pomenom ter vlogo posameznega fizičnogeografskega dejavnika ter omogoča razumevanje povezanosti in soodvisnosti med njimi. Več pozornosti je namenjeno prstem in rastlinstvu kot pokrajinskima sestavinama, ki zelo dobro odražata lastnosti drugih fizičnogeografskih dejavnikov v pokrajini.

Regionalna geografija sveta

Študentje spoznajo temeljne koncepte, ki opredeljujejo kompleksne globalne procese ter sodobne družbene in prostorske transformacije v posameznih svetovnih regijah. Obravnavajo skupne poteze, značilne za izbrane celine in svetovne makroregije (tudi s pomočjo gostujočih profesorjev) ter razlike med njimi. Posebna pozornost je namenjena ugotavljanju učinkov globalizacije ter sistemskemu in strukturnemu razmerju med posameznimi svetovnimi regijami. Podan je nadalje regionalno-geografski prikaz celin, makroregij ali držav, ki ga dopolnjuje seminarski del, v katerem študentje predstavijo in prediskutirajo izbrane dele sveta in njihove značilnosti. Predmet je namenjen odkrivanju temeljnih lastnosti in razvojnih problemov raznolikega in vse bolj soodvisnega svetovnega družbenega okolja.

Metodologija geografskega raziskovanja

Študenti pri predmetu spoznajo sistematiko geografije kot vede in kako se v geografiji oblikuje znanstvena spoznanja. Ob seznanjanju z razliko med kvalitativnimi in kvantitativnimi raziskovalnimi metodami spoznajo primernost in ustreznost enih in drugih za geografsko raziskovanje. Seveda se usposobijo za uporabo v geografiji najpogosteje uporabljenih metod ter za kritično uporabo virov in literature. Naučijo se uporabljati različne baze geografskih podatkov ter pravilnega navajanja virov. Prav tako se seznanijo s pomenom terenskega dela in se naučijo, kako z delom na terenu pridobiti potrebne raziskovalne podatke. Usposobijo se tudi za celovito načrtovanje in izvajanje geografskih raziskovalnih projektov ter za oblikovanje (pisanje) poročil o raziskovalnem delu. Pridobijo tudi znanja iz osnov statističnih metod v geografskem raziskovanju (opisna statistika, prikaz podatkov ...).

Splošna geografija Slovenije

Študenti pri predmetu spoznajo temeljne naravno- in družbenogeografske značilnosti Slovenije ter osvojijo razmestitev geografsko pomembnejših pojavov in procesov v Sloveniji. Na konkretnih primerih iz Slovenije poglobijo razumevanje temeljnih naravno- in družbenogeografskih konceptov ter procesov preoblikovanja zemeljskega površja.

2. LETNIK

Angleški jezik 2

Angleški jezik 2 Angleščina za geografe v drugem letniku uvaja predvsem besednjak politične geografije, pri tem pa se usmeri na najbolj kritična področja sodobnega sveta, npr. prenaseljenost planeta, vodni viri, globalizacija, okoljevarstvo, onesnaževanje okolja,

varčevanje z energetske viri pa tudi različni politični sistemi. Za prikazovanje in obravnavo teh tem v tujem jeziku se pri angleščini naslonimo na najsodobnejše vire ter sledimo najnovejšim trendom in razmišljanjem. Zato učenje pogosto poteka v skupinah, ob računalnikih in vključuje neposredno raziskovanje domačega okolja. Projektno delo tako vodi v ubesedovanje lastnih dognanj v tujem jeziku, v ponotranjeno razumevanje struktur in rabe besednjaka v najrazličnejših govornih in pisnih situacijah.

Geomorfologija in klimatogeografija

Predmet v prvem delu študente seznani z najpomembnejšimi geomorfološki procesi in dejavniki, ki so vplivali na izoblikovanost površja v različnih območjih sveta. Študenti spoznajo geomorfološke značilnosti izbranih regij, med katerimi je tudi Slovenija. Posebna pozornost je namenjena recentnim geomorfološkim procesom in njihovem vplivu na druge fizičnogeografske dejavnike okolja. V drugem delu pa se predmet osredotoči na klasifikacije podnebnih značilnosti in osnovne značilnosti tipov podnebja na Zemlji, ki so posledice planetarnih in regionalnih podnebnih dogajanj. Podnebne značilnosti izbranih območij so predstavljene funkcijsko v odnosu do drugih naravnogeografskih sestavin okolja.

Geografija poselitve in prebivalstva

Študenti spoznajo pomen prebivalstva kot aktivnega oblikovalca kulturne pokrajine, posebno naselij. Podrobneje kot pri predmetu Uvod v družbeno geografijo spoznajo osnovne demografske strukture in procese ter se seznanijo z demografsko statistiko. Vsebina predmeta se v nadaljevanju osredotoča na fiziognomijo in strukturo naselij. Posebna pozornost je namenjena ugotavljanju razlik oziroma sorodnosti med mesti in podeželskimi naselji. Urbana, suburbana in podeželska (po)krajina z njenimi akterji - prebivalci je v ospredju proučevanja, predvsem v Koprskem primorju in v alpsko-jadranskem prostoru.

Politična geografija

Pri predmetu se študent seznanja z osnovami politične geografije in sistematiko te geografske discipline. Predmet študentu omogoča pridobivanje temeljnih podlag za razumevanje strukturnih in razvojnih vidikov politične geografije držav, geopolitike, razmejitvenih procesov na kopnem in na morju ter politične geografije naddržavnih in poddržavnih odnosov. V okviru seminarja lahko študentje opravljajo različne naloge na področju aplikacije političnogeografskih znanj, vsak študent pa predstavi tudi seminarsko delo, ki je rezultat vodene individualne priprave in analize tekstov, s posebnim poudarkom na proučevanju aktualnih političnogeografskih problemov in procesov.

GIS in tematska kartografija

Predmet obsega osnove geografskih informacijskih sistemov, spoznavanje in delo s prostorskimi podatki ter vizualizacijo podatkov in rezultatov prostorskih analiz. Študenti spoznajo uporabnost geografskih informacijskih sistemov za potrebe geografskih raziskav, seznanijo se z različnimi vrstami prostorskih podatkov in načini njihove digitalizacije, usposobijo se za kritično presojo natančnosti prostorskih podatkov in za delo z ustreznimi programi, spoznajo osnovne metode GIS-ov za analiziranje in modeliranje prostorskih

podatkov, seznanijo se z osnovnimi kartografskimi načeli za oblikovanje kartografskih prikazov in se naučijo z ustreznimi programskimi orodji izdelati tematske karte.

Izbrane teme iz regionalne geografije Evrope

Predmet študente seznani z različnimi definicijami Evrope, njenih meja po različnih avtorjih in regionalnih delitev Evrope. Predmet obsega tako vsebine s področja fizične geografije Evrope (relief, vodovje, podnebje, rastje, prsti in okolje) kot tudi s področja prebivalstvene geografije Evrope (selitve, etnične skupnosti, jeziki, religije in kulture). Predstavljeni so tudi pretekli in sedanji dejavniki političnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih sprememb s posebnim poudarkom na procesu urbanizacije in razvoju različnih življenjskih stilov, prisotnih v Evropi. Poudarek je tudi na evropskem regionalizmu ter aktualnih problemih, ki pestijo Evropo v novejšem času (migracije, nacionalna gibanja, gospodarska kriza ...).

Slovenija z zamejstvom - terenski seminar

V okviru terenskega seminarja študenti na primeru Slovenije in s Slovenci poseljenih območij v sosednjih državah spoznavajo regionalne značilnosti, posebnosti ter pomen prepletenosti in medsebojnega součinkovanja družbenih in naravnih sestavin okolja. S pomočjo terenskega dela ter ogledov spoznavajo značilnosti Slovenije in zamejstva in se naučijo izluščiti in analizirati dejavnike, ki so zanje najbolj opredeljujoči. Na tri- do petdnevni ekskurziji po Sloveniji in zamejstvu se študenti seznanijo z različnimi območji ter z izjemno pokrajinsko pestrostjo, ki je posledica stika štirih evropskih makroregij.

Terenski seminar Jugovzhodna Evropa

V okviru terenskega seminarja študenti na primeru Jugovzhodne Evrope spoznavajo kompleksnost geografskega prostora, njegov ustroj in regionalne značilnosti, ugotavljajo podobnosti in razlike ter nekdanje in sedanje vezi s Slovenijo. S pomočjo terenskega dela in ogledov spoznavajo fizično in družbeno-geografske značilnosti Jugovzhodne Evrope in se naučijo izluščiti in analizirati dejavnike, ki so zanje najbolj opredeljujoči. Na štiri- do petdnevni ekskurziji po Jugovzhodni Evropi se študenti seznanijo z obiskanimi območji in z njihovim pomenom (tipičnost, posebnost) v okviru Jugovzhodne Evrope kot celote. Terenski seminar se izvaja v sodelovanju s tujimi predavatelji.

3. LETNIK

Hidrogeografija in geografija morij

Predmet študente seznani z značilnostmi različnih oblik voda na Zemlji (slanih, sladkih, podzemnih, površinskih, tekočih, stoječih...), z vodno bilanco planeta in kontinentov, z vodo kot sestavino in dejavnikom v okolju, s pomenom vode za življenje in z vodami kot naravnim virom okolja. Drugi del predmeta obravnava svetovna morja kot del hidrosfere, osnovne značilnosti morij in oceanov, morja kot življenjske prostore ter gospodarski in planetarni pomen morij. Vsebinski poudarek predmeta je na razumevanju vloge voda kot pokrajnotvorne sestavine, ki je pomembna za celotno geosfero, na razumevanju pomena časovne in prostorske variabilnosti voda in njenih oblik na Zemlji ter povezanosti vode z drugimi dejavniki okolja.

Ekonomska in socialna geografija

Predmet predstavi temelje socialne geografije oziroma evropske (nemške) socialnogeografske šole. Študent bo spoznal temeljne dejavnike preoblikovanja prostorske podobe skozi prizmo 7 temeljnih dejavnikov človekovega žitja: bivanje, delo, izobraževanje, oskrbovanje, komuniciranje, kulturno in politično udejstvovanje ter turistično in rekreativno delovanje. Tudi ekonomskogeografska misel oziroma teorija spremlja večino predmetnih sklopov. Izhodišče razprave je v dejstvu, da socialne skupine v sodobni konstelaciji družb opredeljujejo način, intenzivnost in obseg (iz)rabe naravnih ter družbenih virov oziroma trgovanja in potrošnje. Industrializacija je v sozvočju z globalizacijo povzročila premik težišč proizvodnje. Spremljevalki preobrazbe iz klasične agrarne v industrijsko in postindustrijsko družbo sta v prostorskem smislu, poleg omenjenega, tudi deagrarizacija in urbanizacija. Migracije in depopulacija sta značilnosti tega procesa.

Regionalno planiranje

Predmet študente seznanja s teorijo in prakso usmerjanja prostorskega ter regionalnega razvoja, s pogloblitimi družbenimi in naravnimi dejavniki, pojavi in procesi, ki vplivajo na prostorski ter regionalni razvoj. Usposablja jih za sodelovanje pri procesu priprave planskih dokumentov in zlasti pri pripravi strokovnih podlag za pripravo planskih dokumentov na različnih ravneh (državni, regionalni, lokalni). Vsebina predmeta obsega pomen in naloge regionalnega planiranja, njegov razvoj, pregled temeljnih teorij, pojmov, definicij in metod v regionalnem planiranju. Obravnava koncepte in teorije o regionalnem razvoju, regionalne razvojne politike, regionalizacijo, organiziranost, postopke in pravne osnove regionalnega planiranja.

Regionalna geografija Slovenije

Ker je Slovenija ena izmed pokrajinsko najbolj pestrih držav, kar se kaže tako v njenih naravnogeografskih značilnostih kot tudi v družbeno- in kulturnogeografskih potezah, je nujno poleg obravnavanja države kot celote tudi proučevanje posameznih pokrajin. Človek se je različnim naravnim razmeram prilagajal na različne načine in ustvarjal različne kulturne pokrajine. V okviru predmeta so izbrane slovenske pokrajine prikazane problemsko, poudarek je na povezovanju naravnih in družbenih dejavnikov in na vsestranski osvetlitvi osrednjih regionalnih problemov posameznih pokrajin. Obravnavane so tudi različne regionalizacije in tipizacije Slovenije, njihova zgodovina ter njihov pomen pri razpravah o upravni razdelitvi Slovenije.

Statistične metode v GIS

Predmet obsega pregled razvoja (historiat) kvantitativnih metod in prostorske statistike v geografiji, analizo prostorskih pojavov s statističnimi metodami, prostorske pojave in njihove medsebojne odnose, prostorske procese, ploščinske pojave, pomen in način zapisovanja zveznih pojavov v geografskem prostoru, tipe interpolacij in prostorsko napovedovanje ter nekatere metode analize zveznih pojavov. Predmet študente seznanja z osnovami prostorske statistike, njenim razvojem, prednostmi in slabostmi, ki jo ločijo od običajne statistike. Študenti osvojijo tudi osnovne statistične metode ter računalniške

programe, ki se uporabljajo za njeno aplikacijo in spoznajo uporabnost statističnih metod za potrebe geografskih raziskav.

Zahodna in Srednja Evropa - terenski seminar

V okviru terenskega seminarja študenti na primeru izbranih območij Srednje in Zahodne Evrope spoznavaajo regije, regionalne posebnosti in geografske dejavnike, ki so vplivali na specifičnosti geografskega prostora. S pomočjo terenskega dela in ogledov spoznavaajo značilnosti izbranega dela Evrope in se naučijo izluščiti ter analizirati dejavnike, ki so zanj najbolj opredeljujoči. Na štiri- do petdnevni ekskurziji po Srednji in/ali Zahodni Evropi se študenti seznanijo z obiskanimi območji ter njihovim pomenom (tipičnost, posebnost) v okviru Srednje in Zahodne Evrope kot celote. Terenski seminar se izvaja v sodelovanju s tujimi predavatelji predvidoma vedno v drugi regiji.

Istra - terenski seminar

V okviru terenskega dela študenti na primeru izbranega območja Istrskega polotoka spoznavaajo kompleksnost geografskega prostora, prepletenost ter medsebojno součinkovanje družbenih in naravnih sestavin. S pomočjo terenskega dela in ogledov spoznavaajo značilnosti območja in se naučijo izluščiti in analizirati dejavnike, ki so zanj najbolj opredeljujoči. Na tri- do štiri dnevem terenskem delu na območju Istre se študenti seznanijo z metodami preučevanja voda, geomorfološkim kartiranjem, kartiranjem sprememb v rabi tal ter procesi, ki vplivajo na spremembo rabe tal, naučijo se prepoznati različna življenjska okolja in rastiščne pogoje posameznih rastlinskih združb ter načrtovanja vsebinske in časovne izvedbe terenskega raziskovanja (od zasnove preko interpretacije podatkov do končnega poročila).

NOTRANJE IZBIRNI PREDMETI

Biogeografija

Predmet študente seznanja z osnovnimi pojmi biogeografije, z življenjskimi pogoji in življenjskimi združbami, ki jih odražajo ter z razširjenostjo rastlinstva in bioklimatskimi pasovi na Zemlji. Večja pozornost je namenjena biogeografskim značilnostim Slovenije in rastlinskim združbam, ki so se izoblikovale pod vplivom podnebja in drugih naravnih dejavnikov okolja. Rastlinstvo je obravnavano kot pomemben element okolja, kot pokazatelj različnih naravnogeografskih značilnosti, npr. mikroklimatskih razmer, lastnosti prsti, mokrotnosti zemljišč, onesnaženosti vode in prsti ter kot pokazatelj človekovega poseganja v naravne ekosisteme. Študenti s terenskim delom v naravi spoznavaajo rastlinske vrste, ki so značilne za izbrana okolja v Sloveniji.

Geologija krasa ter kraške jame in vode

Predmet študente seznanja z značilnostmi kraških območij v Sloveniji in svetu, s pomembnostjo krasa kot celote, s splošnimi litostratigrafskimi lastnostmi, sestavo, klasifikacijo in razprostranjenostjo karbonatnih kamnin, z osnovnimi pogoji za nastanek in preperevanje karbonatov. Študente v nadaljevanju seznanja z značilnostmi kraških jam in metodologijo proučevanja kraških jam kot dela celostnega krasoslovja ter s pomembnostjo in značilnostmi pretakanja vode v krasu. Predstavljeni so oblika jam, dejavniki in procesi,

ki v različnih razmerah oblikujejo jame, vloga jam v kraških vodonosnikih, ter pomen in način varovanja jam kot pomembnega dela naše naravne in kulturne dediščine.

Geografija naravnih nesreč

Temeljni cilj predmeta je spoznavanje značilnosti in razsežnosti posameznih naravnih nesreč v povezavi s konkretno pokrajinsko stvarnostjo. Predstavljene so vse poglobitve naravne nesreče v Sloveniji s poudarkom na hidroloških procesih (poplave in snežni plazovi) ter pobočnih procesih (zemeljski plazovi, skalni podori, drobirski tokovi). Tematika je ovrednotena tudi z vidika posegov človeka v prostor, ki lahko pospešujejo naravne nesreče ali jih zavirajo. Problematika je predstavljena tudi na primeru dolgoročnih sprememb oblikovanja kulturne pokrajine, ki vplivajo na povečanje erozije, zaraščanje vodnih strug in zaraščanje obdelovalnih zemljišč. Z vidika varstva pred nesrečami so najbolj kočljiva tista območja, kjer velika gostota prebivalstva sovpada z veliko stopnjo ogroženosti zaradi posameznih nesreč.

Pokrajinska in humana ekologija

Predmet študente seznani z osnovnimi pojmi, zakonitostmi, snovno-energijskimi tokovi in delovanjem ekosistemov, z ekosistemskimi mehanizmi, z razlikami med naravnimi, gojenimi (agrarnimi) in umetnimi (urbanimi) ekosistemi. Pozornost je namenjena razumevanju soodvisnosti človeka z njegovim naravnim in antropogeno preoblikovanim okoljem. Naravnogeografske sestavine okolja so obravnavane z vidika naravnih virov, poudarjeni sta njihova količinska omejenost in pokrajinska občutljivost. Študenti se seznanijo s kazalci stanja okolja, s stanjem okolja v Sloveniji, z dejavniki obremenjevanja okolja, ukrepi za izboljšanje stanja ter s pogoji in možnostmi za uveljavljanje uravnoteženega, sonaravnega razvoja.

Uporabna družbena geografija

Študenti pri predmetu poglobljajo aplikativne metode kabinetnega in terenskega dela na področju družbene geografije ter spoznajo izbrane aktualne domače in tuje primere uporabe rezultatov družbenogeografskih raziskav v praksi. S kritično analizo izbranih primerov se študenti poglobljeno seznanijo z uporabljenimi metodološkimi pristopi za reševanje konkretnih družbenoprostorskih problemov. Ob tem se tudi usposobijo za uporabo izbranega pristopa, pri čemer naj bi si pridobili tudi zmožnost prenosa pridobljenega znanja in kompetenc na reševanje sorodnih problemov. Delo poteka s pomočjo »brainstorminga« in s prilagajanjem obravnavanega raziskovalnega postopka razreševanju konkretnega problema (opredelitev predlogov možnih rešitev - ravnanj, politik). Skupinsko projektno delo vključuje terensko delo, ki ga deloma opravijo študenti v okviru terenskih vaj, deloma pa samostojno.

Naravni in družbeni viri v turizmu

Predmet obravnava prostorske učinke prostega časa, rekreacije in turizma. Pri tem izhaja iz motivov ljudi in intenzitete (iz)rabe prostora (prostorski učinki). Predmet uvodoma obravnava razširjenost pojava po svetu in v Sloveniji ter vedenje podkrepi s pregledom statističnih zajetij turizma. Študent spozna tipologijo naravnih in kulturnih dobrin ter turističnih naselij. Podrobneje jih spozna za območje Slovenije. Osrednji del predmeta se

posveča vrednotenju prostora iz perspektive priložnosti ter ustreznemu/ustreznejšemu urejanju pokrajine za namene rekreacije in turizma; v alpskem svetu izhajajoč iz motivov alpskega smučanja, taborjenja in planinarjenja, v sredozemskem svetu pa izhajajoč iz motivov kopanja. Zaključna predavanja se posvečajo opredeljevanju naravnega in kulturnega bogastva kot temelja za uspešno turistično gospodarstvo. Pri tem izpostavlja primere nekaterih dobrih praks v Sloveniji. Predmet izpostavlja ekološko problematiko v turizmu in opredeljuje pomen ohranjanja, varstva in zaščite naravnega ter kulturnega bogastva.

Uporabna geografija v regionalnem razvoju

Predmet obravnava regionalno razvojne politike v Sloveniji in EU v drugi polovici 20. stoletja, prakso spodbujanja regionalnega razvoja v EU, regionalno analizo kot izhodišče za snovanje regionalnega razvoja ter metode in tehnike v regionalni analizi (daljinsko zajemanje podatkov, obvladovanje in kritično vrednotenje podatkovnih virov), uporabo orodij GIS za prikaz in vrednotenje razvojnih potencialov, metode in tehnike za oblikovanje vsebine strateških in programskih dokumentov regionalnega razvoja. Študenti spoznajo teorije o regionalnem razvoju, vlogo in pomen regionalnih teritorialnih členitev pri snovanju regionalnega razvoja ter primere dobre in neuspešne prakse.

